



Slotconferentie
Kopgroep BoekStart in
de kinderopvang

Slotconferentie Kopgroep BoekStart in de kinderopvang

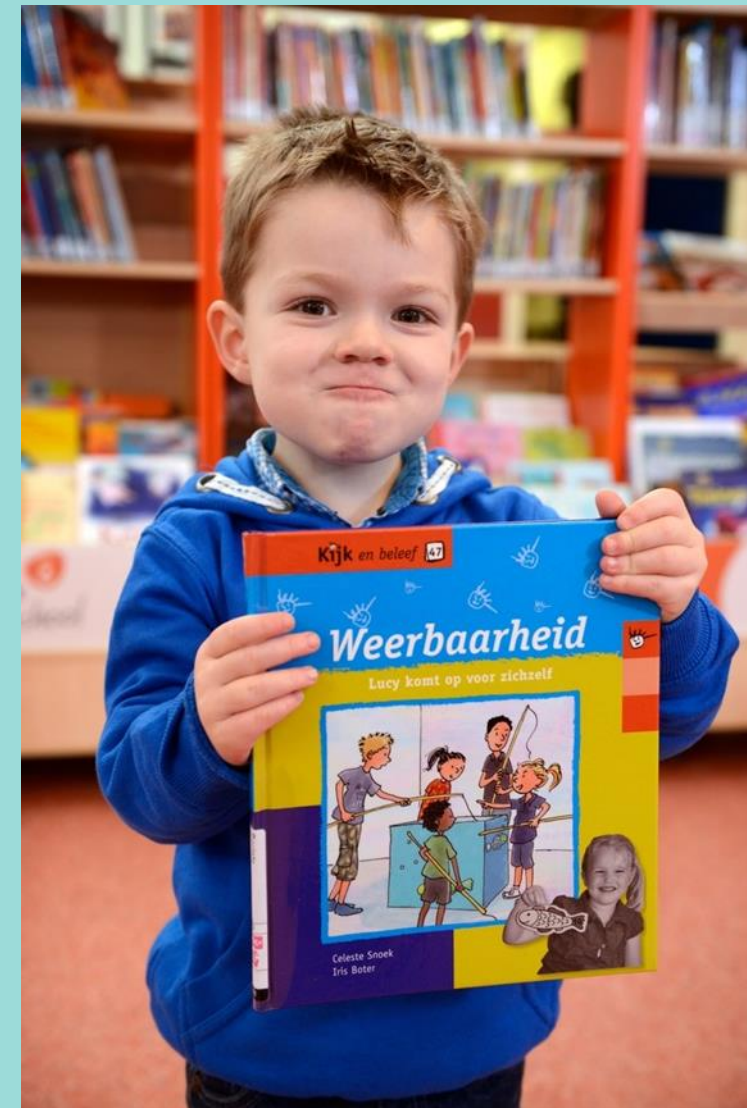
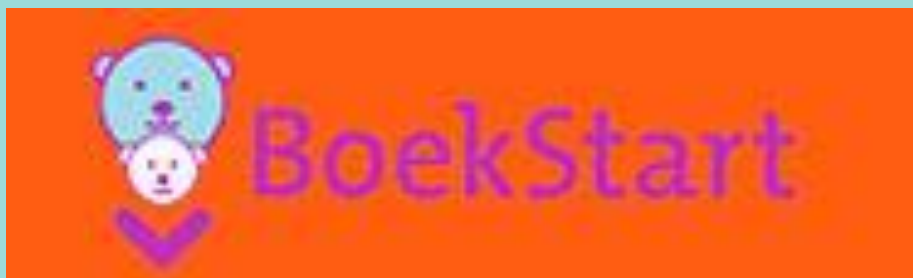
3 februari 2020

Kees Broekhof
Karin Vaessen
Sanne Spiero



12.00 – 12.50	Inloop en lunch
12.50 – 13.00	Welkom door Adriaan Langendonk (Kunst van Lezen)
13:00 – 13:30	Onderzoek naar digitale prentenboeken door Adriana Bus (emeritus hoogleraar Universiteit Leiden)
13:30 – 13:45	BoekStartcoach in de kinderopvang (Bibliotheek Coevorden en Bibliotheek Hoogeveen)
13.45 – 14.00	Terugblik op het Kopgroeptraject door Kees Broekhof (Sardes)
14.00 – 14.15	Uitkomsten onderzoek Kopgroeptraject door Marleen Kieft (Oberon)
14.15 – 14.45	Pauze
14.45 – 15.25	Good Practices uit het Kopgroeptraject Ronde 1
15.30 – 16.10	Good Practices uit het Kopgroeptraject Ronde 2
16.15 – 16.30	Plenaire afsluiting
16:30 – 17:00	Afsluitende borrel

Slotconferentie Kopgroep BoekStart



Adriaan Langendonk
4 februari 2020

Lezen
STICHTING LEZEN

KB } nationale
bibliotheek

Kunst van Lezen 5 jaar verlengd

- Actieprogramma Tel mee met Taal is door de ministeries van OCW, BZK, VWS en SZW verlengd tot en met 2024. Kunst van Lezen (BoekStart, de Bibliotheek op school en leesbevorderingsnetwerken) is onderdeel van Tel mee met Taal dat wordt uitgevoerd door Stichting Lezen en de Koninklijke Bibliotheek (KB).
- KB is, behalve actief op het terrein lezen via digitale content (zoals digitale prentenboeken, e-boeken en luisterboeken), ook actief op het terrein van basisvaardigheden, digitale geletterdheid en digitale inclusie.
- Preventie laaggeletterdheid is het terrein waarop geopereerd wordt met zowel de reguliere leesbevorderingsaanpak als de specifieke gezinsaanpak gericht op taalarme gezinnen.
- Bij de gezinsaanpak, waar o.a. de BoekStartcoach deel van uitmaakt, is ook Stichting Lezen & Schrijven betrokken.
- Expertise is een van de bouwstenen waar de meeste aandacht naar uitgaat, voor BoekStart richten we ons daarbij op jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en bibliotheken.

DOORGAANDE LEESLIJN

0-4
jaar



BoekStart

4-12
jaar

de Bibliotheek
op school

12-18
jaar

de Bibliotheek
op school

18+
jaar

de Bibliotheek
op school

Kinderopvang

Basisonderwijs

Voortgezet onderwijs

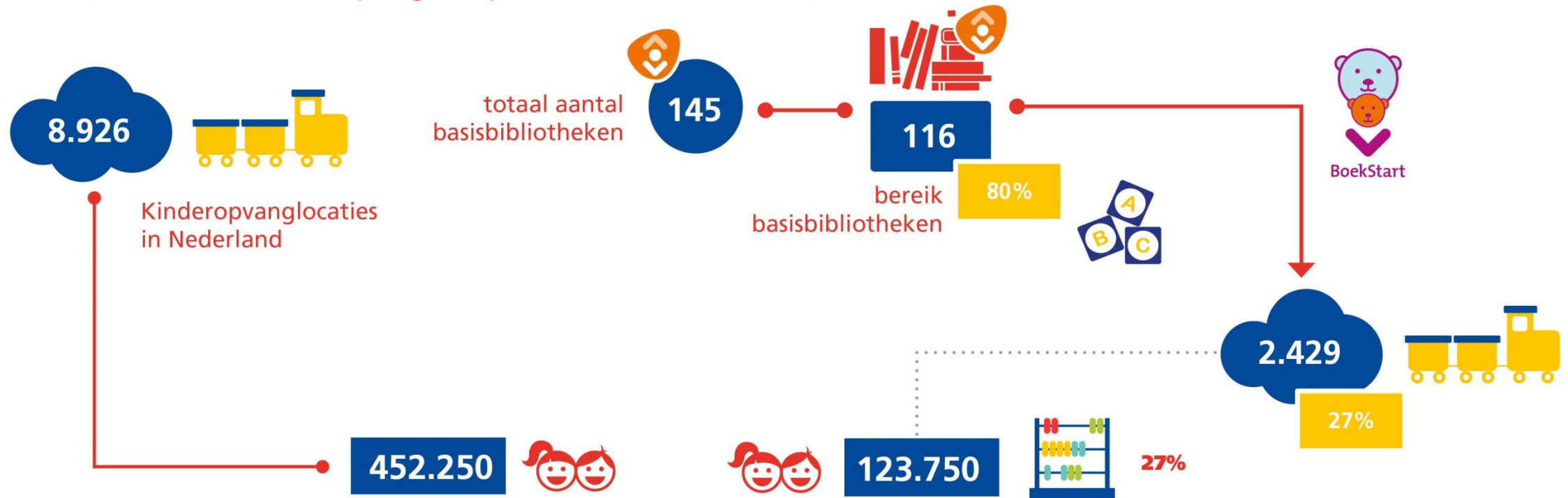
Beroepsopleiding

Bereikcijfers BoekStart in de kinderopvang 2019

- De KB voert ieder jaar onderzoek uit naar bereik van diverse educatieve programma's die uitgevoerd worden door openbare bibliotheken
- Naast onderzoek rond educatieve dienstverlening voor primair en voortgezet onderwijs is er ook een jaarlijkse meting naar educatieve dienstverlening voor kinderen (0-4 jaar) in de Vroeg- en Voorschoolse Educatie .
- Vorige week is de rapportage gepubliceerd van de cijfers over het schooljaar 2018-2019, de rapportage staat op www.Bibliotheekinzicht.nl

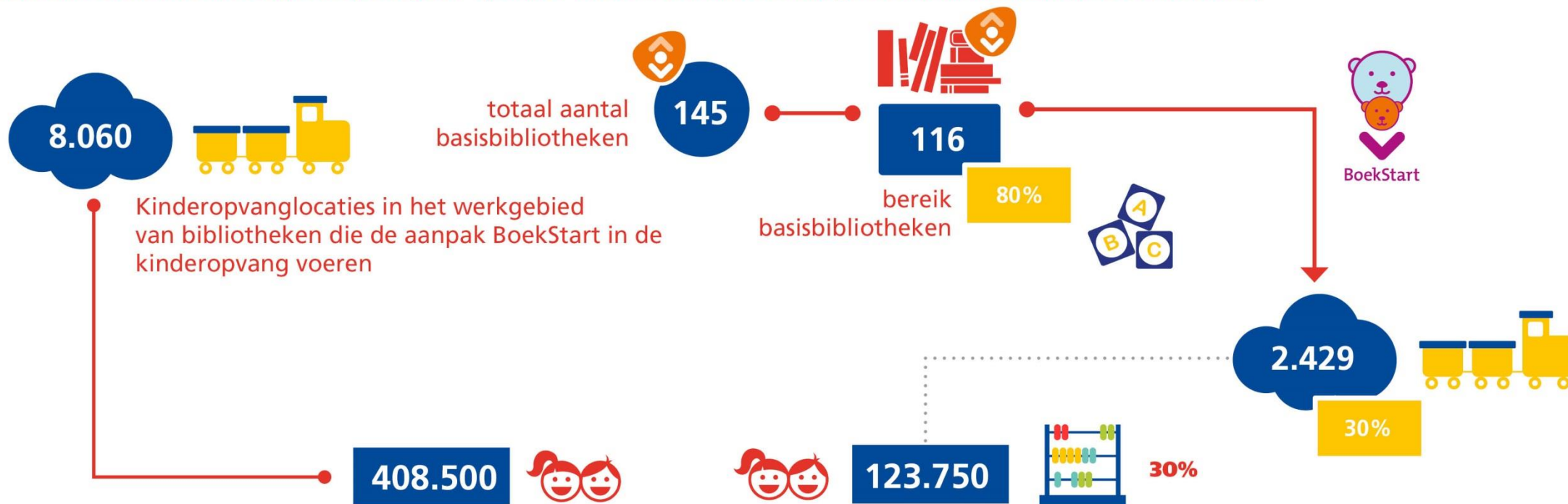
BOEKSTART IN DE KINDEROPVANG 2019, TOTAAL NL

Overzicht BoekStart in de kinderopvang ten opzichte van locaties in heel Nederland



BOEKSTART IN DE KINDEROPVANG 2019, WERKGEBIED BIBLIOTHEEK

Overzicht BoekStart in de kinderopvang ten opzichte van locaties in het werkgebied van deelnemende bibliotheken



Digitale prentenboeken voor peuters

Een stimulans voor de taalontwikkeling?

Waarom?

Praten met jonge kinderen is essentieel voor de taalontwikkeling:



Ook voorlezen is belangrijk

Bij voorlezen meer taalinput dan bij andere talige activiteiten met 1-3-jarigen (Sosa, 2016)

Hoe vaak, hoe lang moeten kinderen worden voorgelezen?



Sosa, 2016, *JAMA Pediatrics*

Streven naar een bepaald aantal boeken? (1000 books before kindergarten)

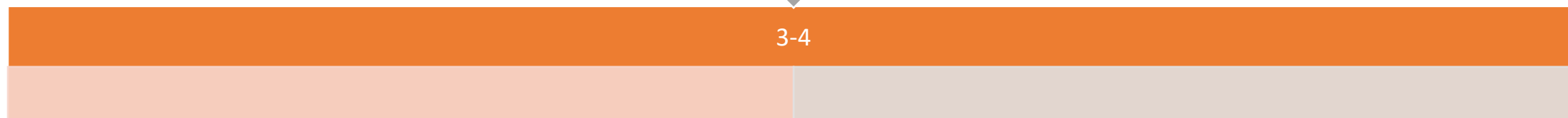
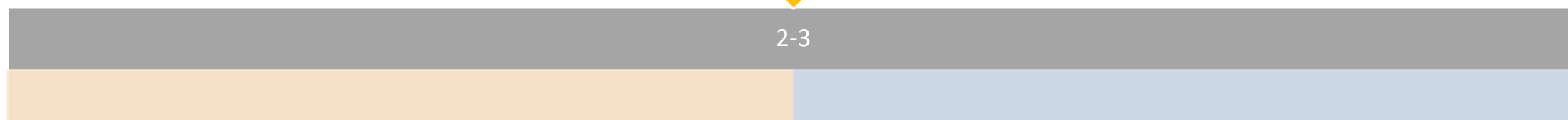
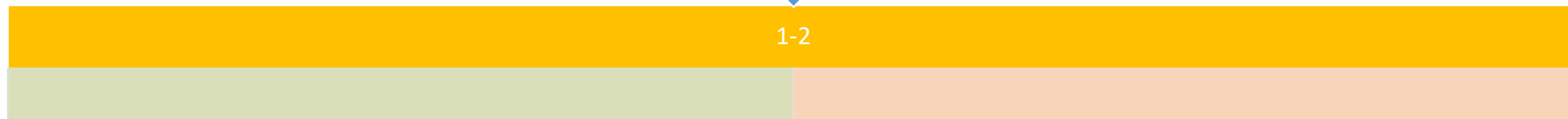
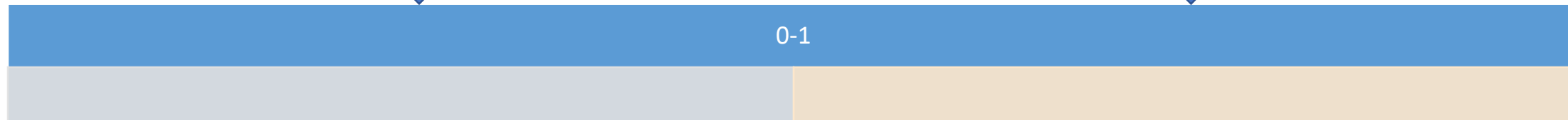
Taalinput door voorlezen varieëert sterk met aantal voorgelezen boeken

Logan et al., *J Dev Behav Pediatr* 40:383–386, 2019

Laten zien hoe taalinput in de eerste vier variëert met het aantal voorgelezen boeken

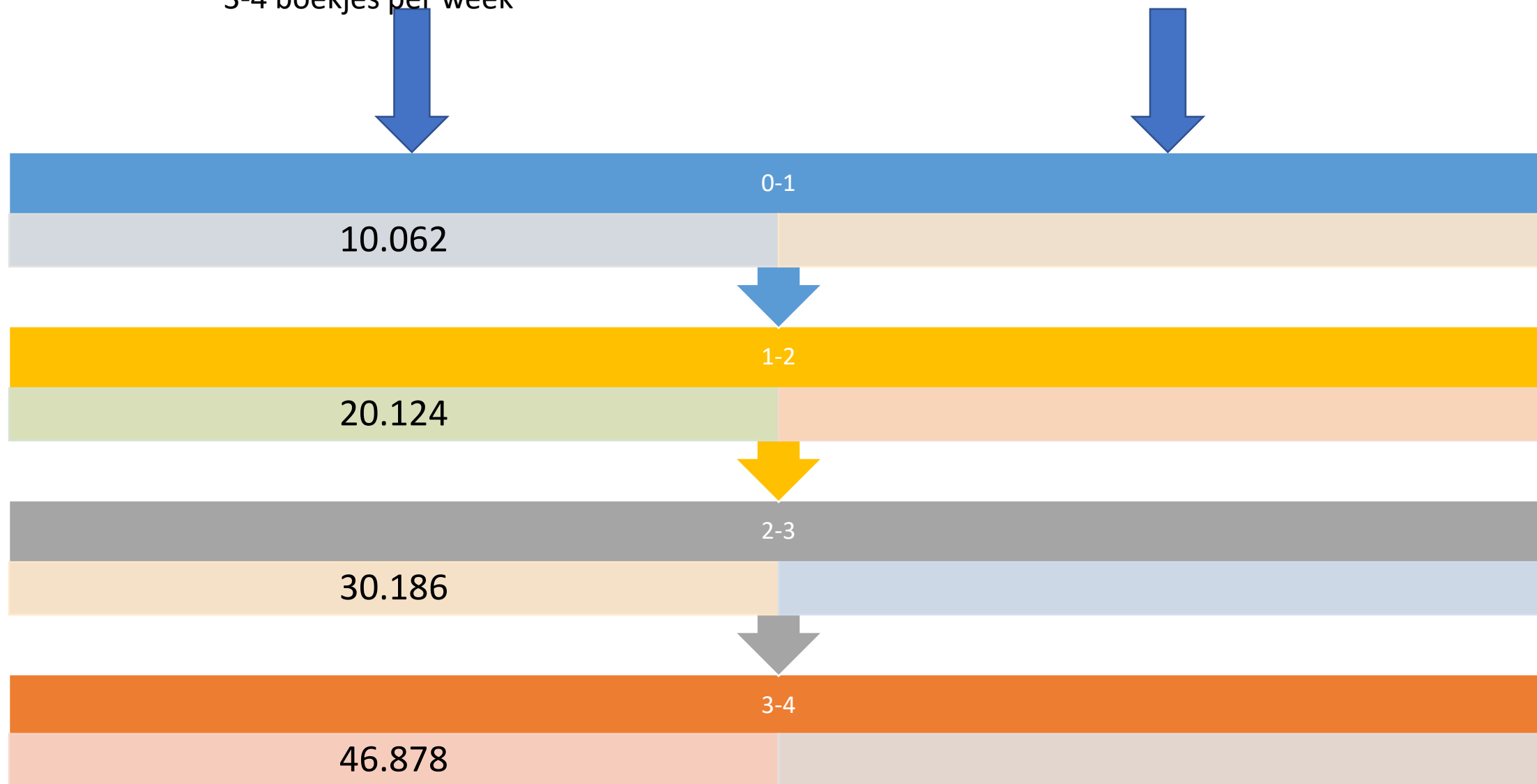
Een paar keer per week een boekje
3-4 boekjes per week

Vijf boekjes per dag



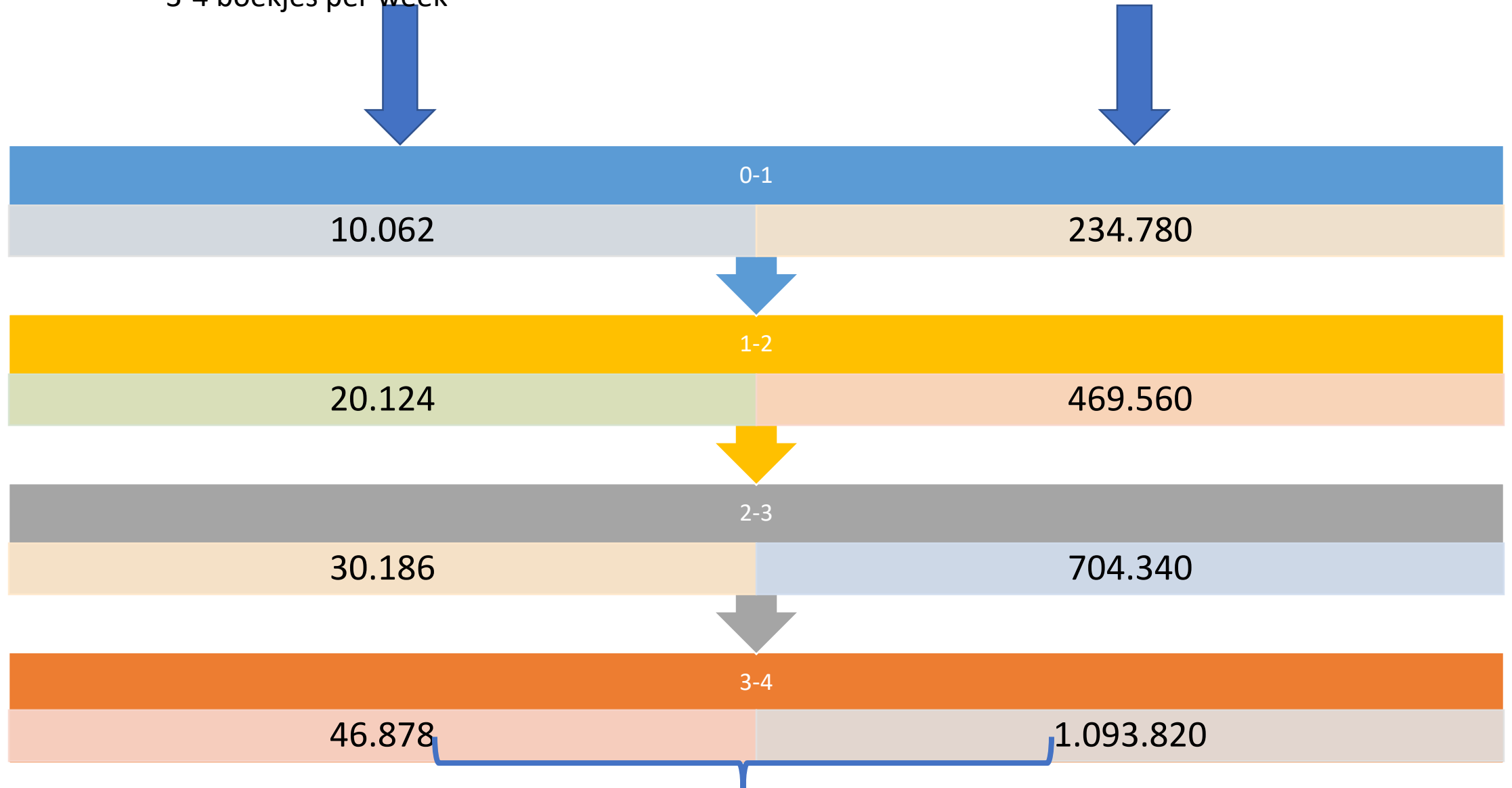
Een paar keer per week een boekje
3-4 boekjes per week

Vijf boekjes per dag



Een paar keer per week een boekje
3-4 boekjes per week

Vijf boekjes per dag



Kloof van 1.000.000 woorden

Copyright 2003 by Randy Glasbergen.
www.glasbergen.com



"I think he's ready to start using the computer. He just said 'Google'!"

Bevorderen digitale boeken dat meer boeken
gelezen worden?

Sterkere prikkel voor taalontwikkeling?

Kinderen kunnen boeken vaker lezen, zonder een
volwassene (*thuis en in centra*)

Vergemakkelijkt voorlezen *thuis* door
laaggeletterde ouders en ouders met een andere
moedertaal (voice-over)

Etc.

Een experiment met digitale boeken thuis (*NRO-project innovatiecentra VVE*)

28 peuters (26–41 maanden oud)

Ouders met andere thuistaal dan Nederlands

Vier weken Bereslim versus vier weken boeken op papier

Effecten van digitaal/papier

- op de taal-ontwikkeling?

- op hoeveel boeken gelezen worden?

Test 1

Fase 1
(4 weken)

Groep 1:
Bereslim

Groep 2:
Papieren
boeken

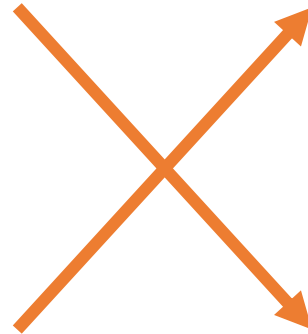
Test 2

Fase 2
(4 weken)

Groep 2:
Bereslim

Groep 1:
Papieren
boeken

Test 3



Two sets books, digital and on paper

Gonnie

Ollie wil ook

Rupsje nooitgenoeg

Kleine muis zoekt een huis

Saar wordt grote zus

Gonnie en Gijsje

Ollie

Teun en Otto

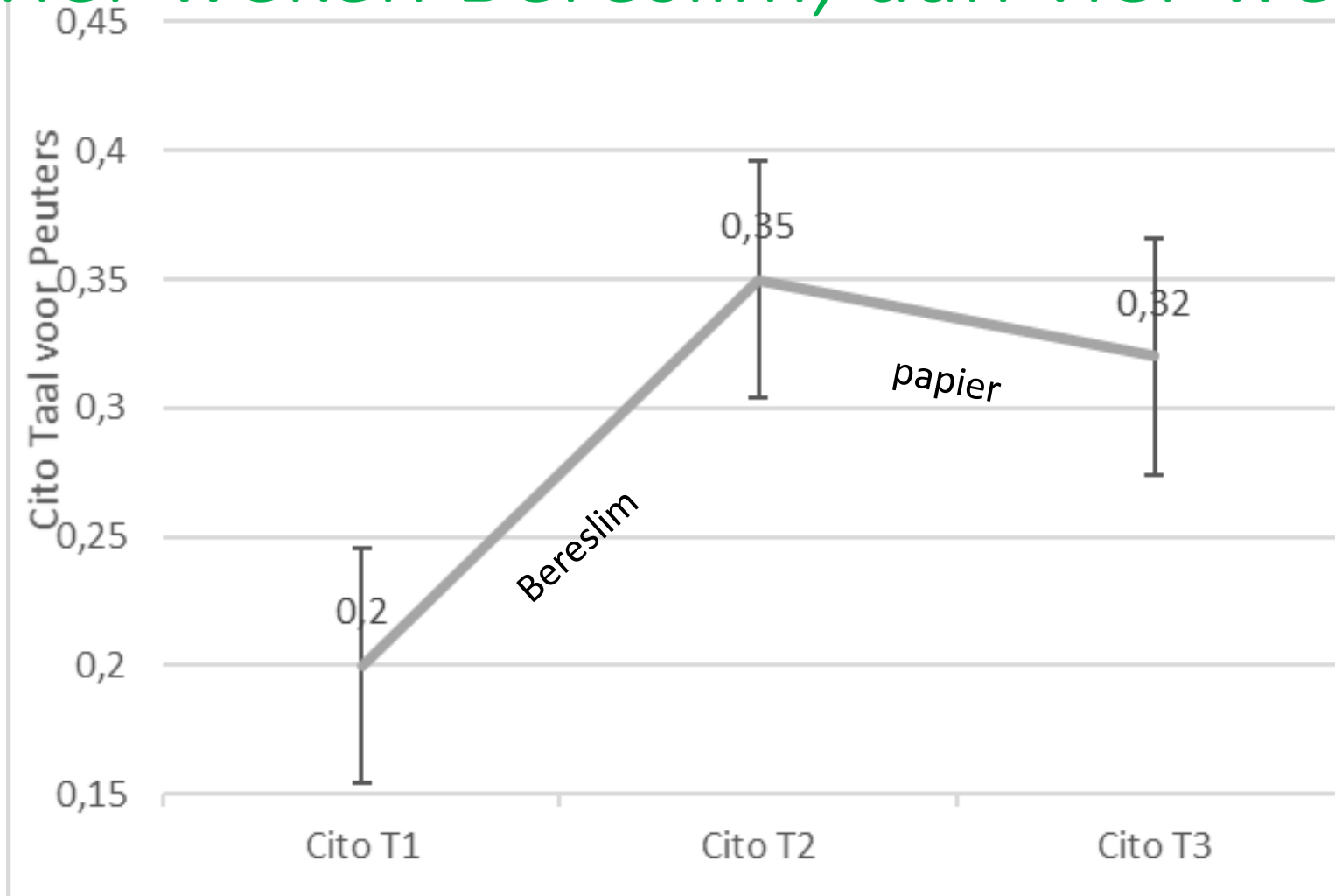
De kakelbonte kameleon

Mama Kwijt

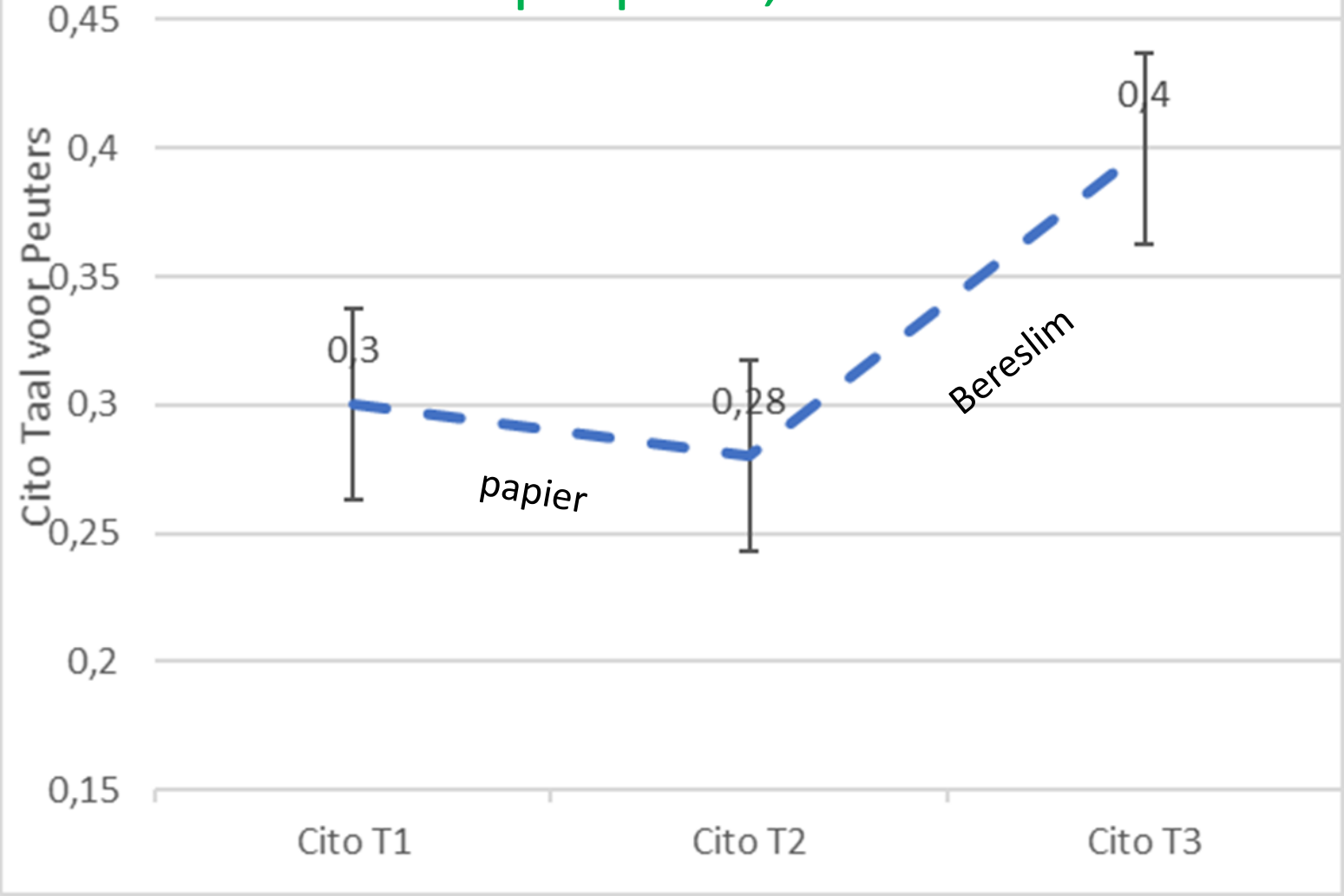
Kas bij opa en oma

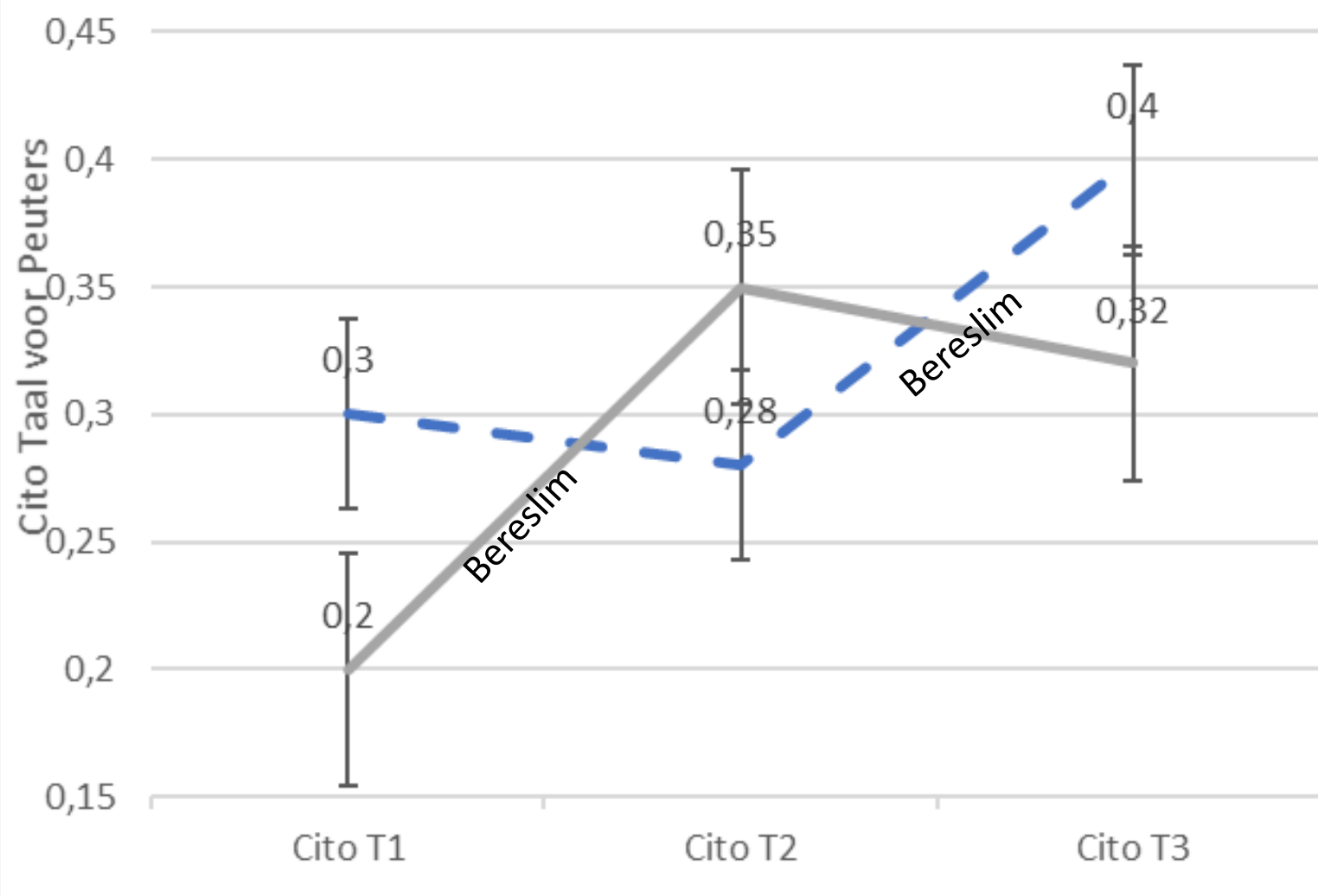
Willemijn wil niet zwemmen

Eerst vier weken Bereslim, dan vier weken papier



Eerst vier weken papier, dan vier weken Bereslim





Hoe vaak voorlezen van papier (vragenlijst)

frequentie

2-3 keer
per week

Aantal boeken per
keer

1-2 boeken

Hoe vaak worden Bereslimme boeken gelezen?

Google analytics
voor digitale boeken

- Voor 9 kinderen

Hoe vaak wordt
gelezen?

Hoe intensief?

Hoe vaak worden Bereslimme boeken gelezen?

Google analytics voor digitale boeken

- Voor 9 kinderen

Hoe vaak wordt gelezen?

- Gemiddeld eens per 3 dagen
- Varieert van eens per week tot dagelijks

Hoe intensief?

Hoe vaak worden Bereslimme boeken gelezen?

Google analytics voor digitale boeken

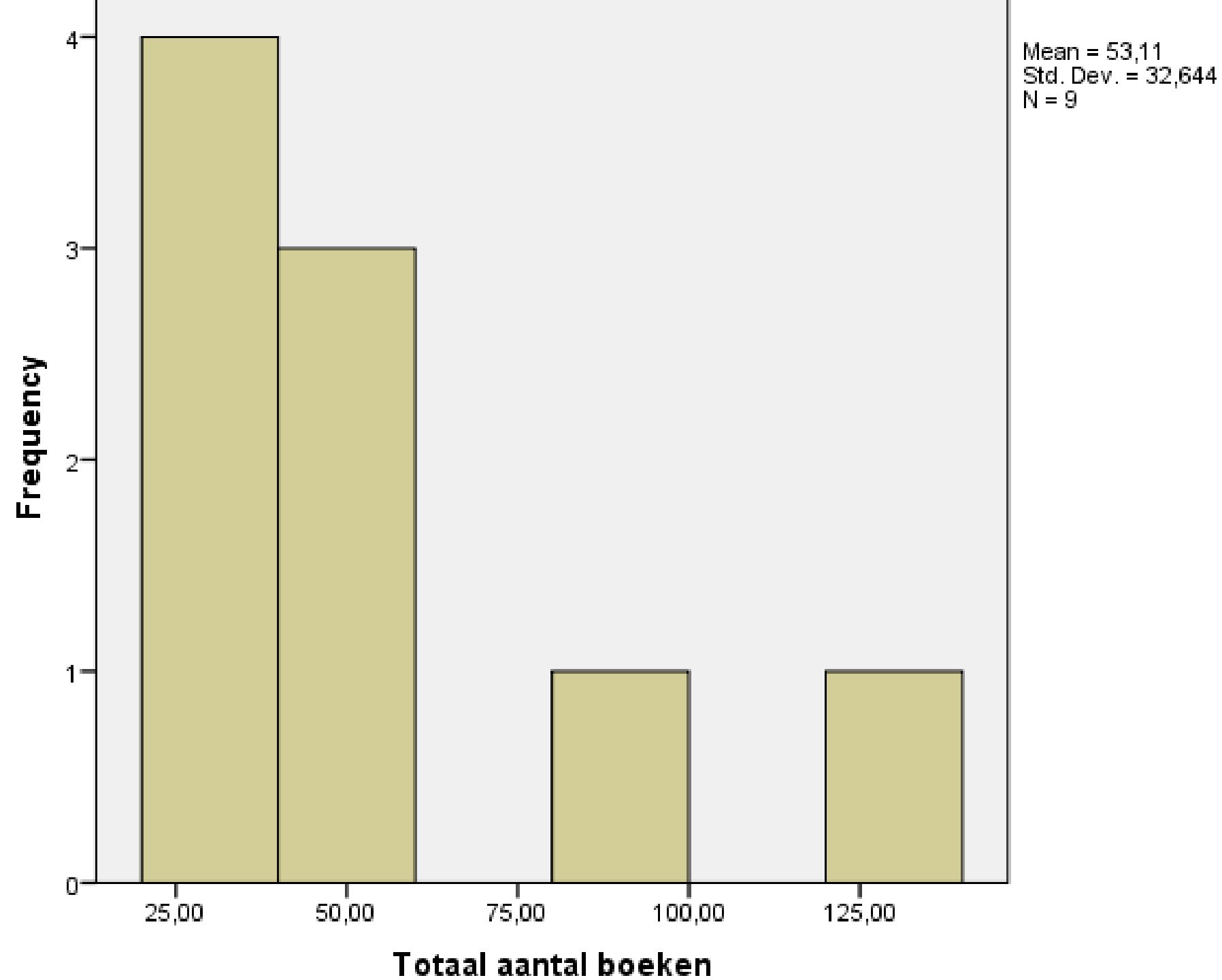
- Voor 9 kinderen

Hoe vaak wordt gelezen?

- Gemiddeld eens per 3 dagen
- Varieert van eens per week tot dagelijks

Hoe intensief?

- Alle 6 boeken worden gelezen
- Gemiddeld 9X
- Maar elk kind heeft favorieten
- 46X Mama Kwijt, 21X Saar wordt grote zus



Waarom gaat taal meer vooruit met Bereslim?

Hypotheses:

Digitaal speelt in op grote behoefte aan herhaling:

Kinderen grijpen de kans aan om boeken vaker te lezen

Daardoor worden veel meer boeken gelezen

Populairst:

Mama Kwijt

Willemijn wil niet zwemmen

Saar wordt grote zus

Minst populair:

Gonnie,

Gonnie & Gijsje

Ollie wil ook



Kunnen we dit effect (veel boeken vaak lezen)
versterken

Meer geschikte boeken
Beloningssysteem?

Zoals in de Apple Watch
(kleine, haalbare doelen
stellen, vaak belonen)

Bvb, een sticker voor drie
keer lezen van een boek
Virtueel en echt



Stickers als nudge?



Bieden digitale boeken nieuwe kansen voor tweede taal verwervers?

Verhalen in de moedertaal en Nederlands

Heeft het voordelen dezelfde boeken thuis in de moedertaal te lezen en in de opvang in Nederlands?

Noors experiment: tweede-taalverwervers lezen thuis prentenboekjes zonder tekst in eigen taal, op school dezelfde boekjes in het Noors

Veelbelovende resultaten: Als boekjes thuis in eigen taal zijn voorgelezen, leren ze er meer Noorse woorden

Hoge verwachtingen van digitale prentenboeken met de tekst in de moedertaal van het kind en Noors

Lopend experiment in Noorwegen

Aantal boeken bepalend voor effect van voorleesinterventie

Met Bereslim worden meer boeken gelezen vergeleken met gewoon voorlezen

Daardoor effect van Bereslim op taalontwikkeling ($d_1 = .76$; $d_2 = .63$)

Zelfde effect in kinderopvang?

Nieuwe mogelijkheden:

- ✓ Beloningssysteem om te bevorderen dat Bereslim (nog) vaker bezocht wordt
- ✓ Boeken in moedertaal en Nederlands



illustratie uit "There's a bear in my chair" - Ross Collins



BoekStart



de Bibliotheek





SITUATIE september '19

- Vraag van gemeente 'meer' te doen aan taalontwikkeling thuis
- 29 BoekStartlocaties
- Stichting Peuterspeelzalen opent een kinderdagverblijf in Zuid
- In brede school in Zuid nu: een consultatiebureau
een kinderdagverblijf, een peuterspeelzaal, 2 basisscholen,
Stichting Welzijn, een schoolbibliotheek
- Subsidiekans voor 40 weken een BoekStartcoach in de
kinderopvang!



TAAK

Zorgen voor een rijke taal-leesomgeving thuis in de gezinnen in wijk Zuid, te beginnen bij de heel jonge gezinnen.



ACTIVITEITEN

- Gesprek met de gemeente (Jong Hoogeveen)
- Gesprekken met directie Spelerwijs en de pedagogisch medewerkers in Zuid, Stichting Welzijn en de GGD
- Concrete afspraken met de locatieleider over wat Heleen de BS-coach gaat doen en hoe vaak en op welke tijden
- Leesomgeving nieuwe kinderopvang 'op orde' brengen – NB door schuiven met collecties en de BoekenBoost
- Concrete afspraken op het consultatiebureau dat een deur verder zit



ACTIVITEITEN

- 4 uur per week 40 weken waarvan 1 uur op het kinderdagverblijf
- Wanneer de kinderen gebracht worden al aanwezig zijn.
- Tafel met boeken, folders, BS-bonnen
- Voorlezen en praten tijdens het *brengen* van de kinderen
 - later misschien bij het *halen*.
- Open en uitnodigende houding voor kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers



RESULTATEN

- Bekend en vertrouwd zijn bij ouders en kinderen en pedagogisch medewerkers
- In gesprek met ouders
- In gesprek met pedagogisch medewerkers
- In gesprek met verpleegkundigen
- Voorbeeldgedrag
- Er wordt nu ook voorgelezen op momenten dat er ouders zijn.
- Korte lijntjes naar de partners in deze bredegroep.
- Jonge ouders zetten de stap naar de bibliotheek.



Nog te behalen RESULTATEN

- 'Spreekuur' in de bibliotheek
- Oudercafé/Huiskamer/lokaal voor ouders op school
- Minder persoonsafhankelijk
- De coach op meer kinderdagverblijven en consultatiebureaus

Bibliotheek Coevorden

Doel vanuit de stimuleringsregeling
"Strategische gezinsaanpak van
laaggeletterdheid"

"De bibliotheek wil middels samenwerking met KOV Gans
Anderz de laagtaalvaardige gezinnen ondersteunen en
stimuleren tot het creëren van een taalrijke thuisomgeving,
waarin kinderen aantoonbaar meer voorgelezen worden."

Waarom deze groep?

- Gemeentelijk beleid, vanuit de kerngroep laaggeletterdheid: laagtaalvaardige gezinnen
- KOV Gans Anderz, doelgroep
- Biblionet Drenthe: strategische keuze, maatschappelijk educatieve bibliotheek

Aanpak:

- 2 strategische bijeenkomsten
 - Interne organisatie bibliotheek
 - Lokale partners Coevorden
- Gans Anderz wil aan de slag met oudervariant Logo 3000 (Ei van Columbus)
 - randvoorwaarden bepalen voor een goede samenwerking Gans Anderz en bibliotheek

Resultaat:

- Educatied medewerker is iedere week een uur aanwezig in de groep
- Bewustwording bij PM-er
- Aanbevelingen educatiemedewerker zijn opgevolgd:
 - Iedere dag voorlezen
 - Zichtbaar maken door dagritme kaart
 - Boekjes op tafel bij binnenkomst kinderen en ouders
 - Themaboeken aangeleverd vanuit de bibliotheek
 - Uitbreiding logeerkoffer
 - Mogelijkheden onderzoeken voor een gezamenlijke afsluiting thema



Succesfactoren:

- Klein beginnen
- Haalbare doelen stellen en continu bijstellen
- Vanuit hulpvraag, niet vanuit aanbod
- Luisteren, wederzijds begrip
- Educatiedewerker die de 'juiste taal' spreekt
- Vertrouwen winnen
- Enthousiasme laten zien
- De organisatie wordt geholpen door bibliotheek (kost geen extra tijd)
- In gesprek blijven met organisatie

Vervolg:

- Inmiddels bekostiging vanuit subsidie BoekStart Coach:
 - Educatiedewerker is wekelijks aanwezig in de groep als ouders de kinderen brengen (maar ook tijdens een knutselavond met ouders)
 - Vertrouwen gewonnen door op het level van de ouders te gaan zitten
 - Nu start met een groepje ouders om een speelgoedinzameling te gaan organiseren (camouflage)
- Van daaruit kijken om de verbinding te maken met taal, (voor)-lezen



Vervolg:

Borging van aanpak en uitbreiding binnen Coevorden

- Gesprekken met gemeente over financiering uren na 2020
- Verruiming van het project:
 - samenwerking met ITTA

Wat we vooral doen, is vervolgstappen nemen vanuit de vorige stap!



**Slotconferentie
Kopgroep BoekStart
in de kinderopvang**

Wat er in een jaar kan gebeuren!

Startbijeenkomst Kopgroep BoekStart in de kinderopvang

4 maart 2019

Kees Broekhof
Karin Vaessen
Jan Maarse

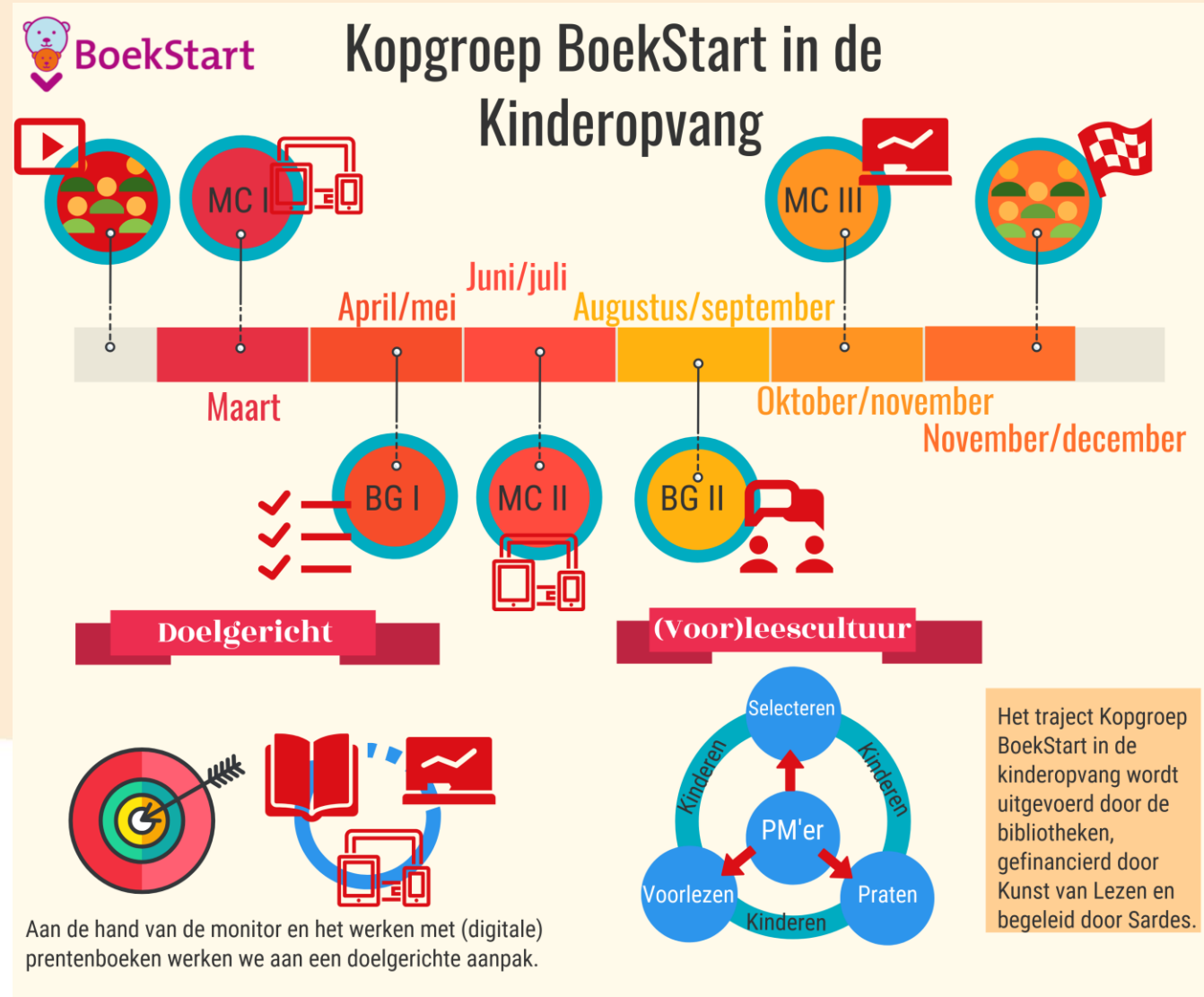


Waarom dit traject?

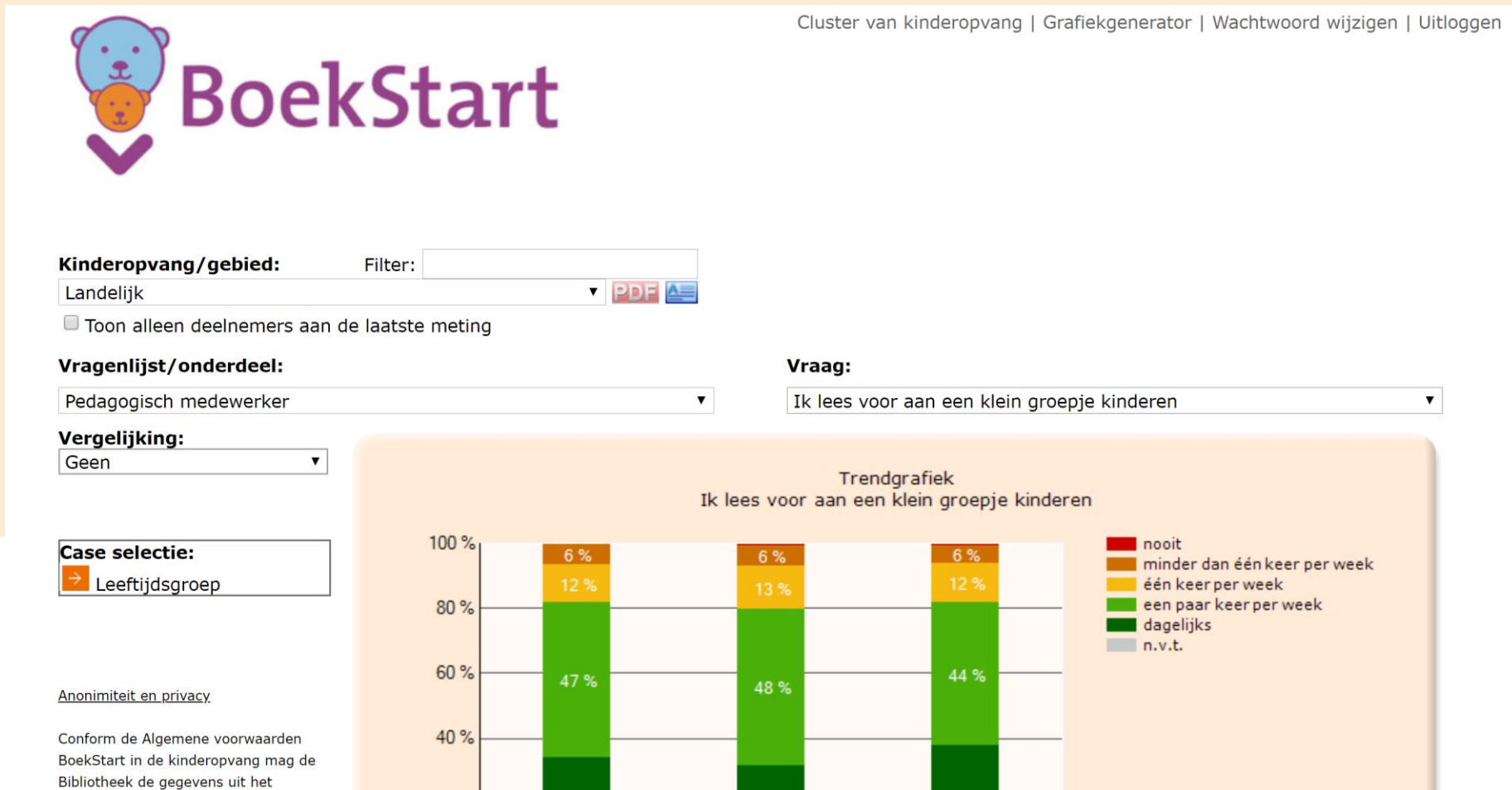
- Ambitie: goede voorbeelden creëren voor locaties BoekStart in de kinderopvang in heel Nederland

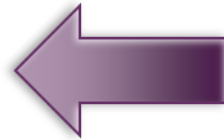
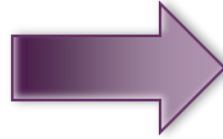
Wie namen er deel?

- Geldrop
- Meppel
- Leiden
- Kampen
- Leersum
- Leek

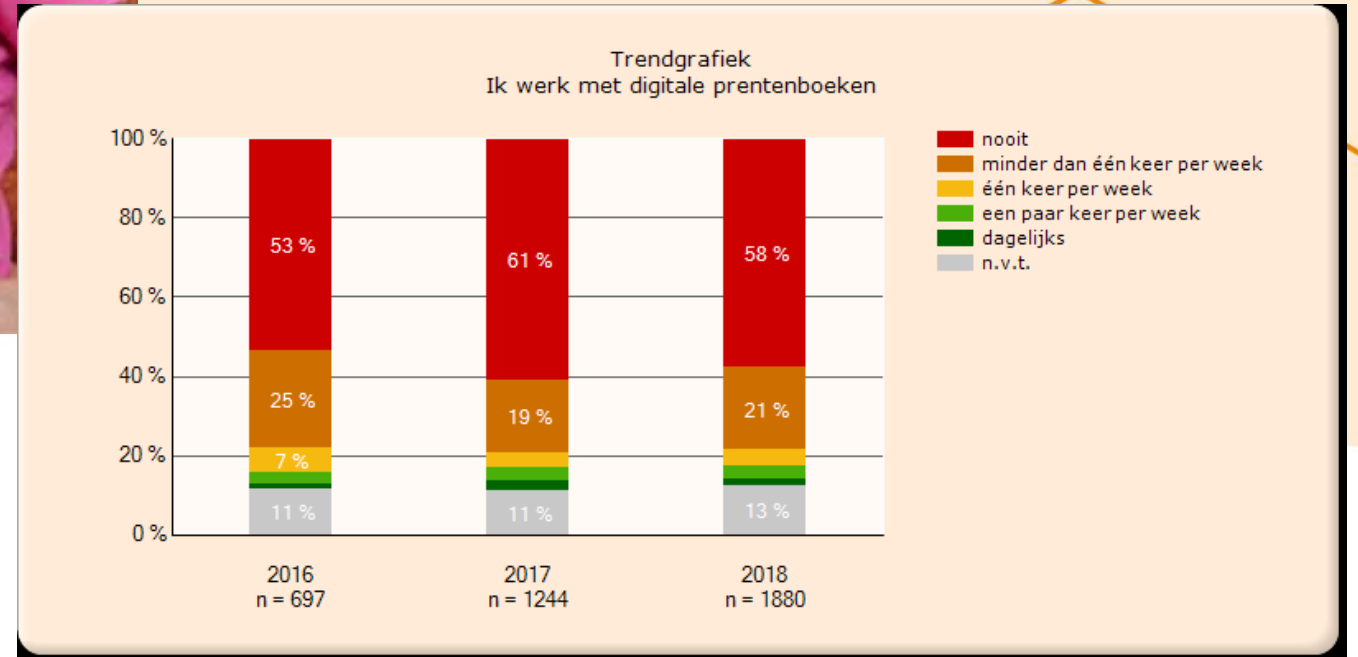


Doelgericht werken aan de voorleescultuur





Werken met digitale prentenboeken





Wat blijkt?

- Het is mogelijk om in een jaar tijd een kwaliteitsslag te maken op het gebied van leesbevordering.
- Het belang hiervan kan niet overschat worden:>

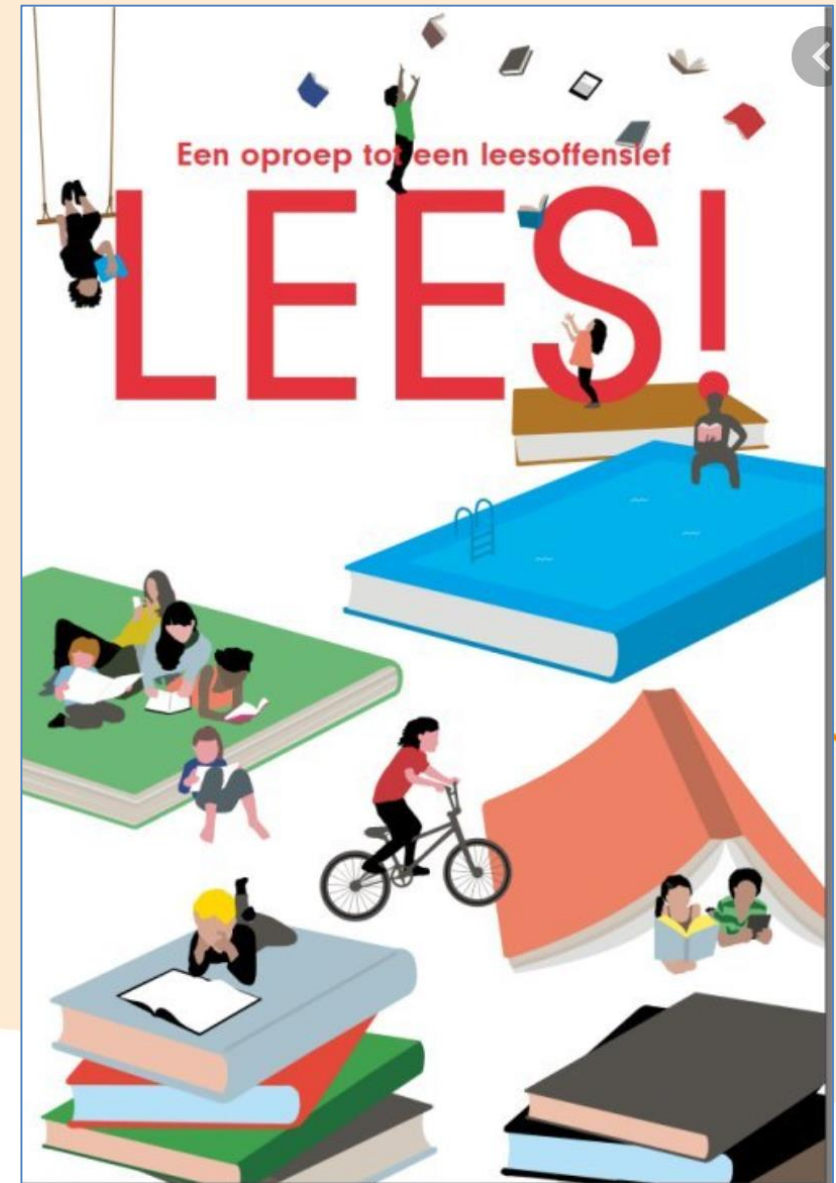
Sectoradvies
Letteren en bibliotheken

De daad bij het woord

RAAD
VOOR
CULTUUR

Effectief onderwijs in
begrijpend lezen

Acties voor beter leesbegrip
en meer leesmotivatie



PISA

NIEUWS 13



Tiener snapt steeds minder wat hij leest

Nederlandse 15-jarigen zijn slechter gaan lezen. Bijna een kwart van de tieners leest niet goed genoeg om teksten echt te begrijpen. De leesprestaties van Nederlandse jongeren dalen een stuk harder dan van jongeren in andere landen. Ze vinden er bovendien geen bal aan om te lezen.

Eilen van Gaalen
Den Haag

Dat blijkt uit het internationale leeronderzoek Pisa, waaraan 77 landen meedoen. De resultaten van 15-jarigen worden sinds 2003 elke drie jaar vergeleken. Voor het onderzoek maakten bijna vijftienduizend Nederlandse tieners een toets.

Voor al het gebied van lezen komen de Nederlandse jongeren er in dit onderzoek slecht uit. Tieners uit 23 andere landen scoorden hoger op leesvaardigheid. Van de 35 zogeheten OESO-landen (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) doen de leerlingen van 18 landen het beter. In 2015 gold dat nog voor 15-jarigen uit 7 andere OESO-landen. „Zorgwekkend”, concludeert onderzoeker Joyce Gubbels. „Voorheen zagen we wat schommelingen in de prestaties, nu zien we voor het eerst sinds 2003 echt een daling.”

Van de jongeren kan 24 procent niet op het gewenste niveau lezen. Ze kunnen teksten niet goed begrijpen.

Ze hebben er moeite mee om de boodschap van berichten eruit te halen en conclusies aan een tekst te verbinden. In 2015 was die groep met 18 procent minder groot.

Tijdverspilling

Bovendien vinden jongeren er niets aan om te lezen. Van alle onderaan om te lezen. Nederlandse zochte landen scoorden leesplezier. Zo'n 60 procent leest alleen als het moet, of om wat informatie op te zoeken. Bijna de helft van de tieners vindt lezen tijdverspilling. Voor de vijf 15-jarigen is lezen een van de favoriete hobby's.

■ Zo'n 60 procent leest alleen als het moet, of om wat op te zoeken

De Pisa-onderzoekers analyseren niet waardoor het lezen zo achteruit is gegaan. Dat moeten ze in aanvullende onderzoeken onder de vullende onderzoeken onder de loep nemen. „Verklaringen zijn nu echt gissen. Al zien we natuurlijk dat het leesplezier ook achteruitgaat”, zegt Gubbels.

Onderwijsministers Van Engelshoven en Slob roepen op tot een leesoffensief. Ze willen dat ouders en grootouders meer gaan voorlezen en jongeren stimuleren om zelf te lezen. „Ik lees bijvoorbeeld graag mijn kleinkinderen voor. Ik geniet van zo'n moment. We gaan met

deze aanpak lezen stimuleren”, zegt minister Slob. Bovendien krijgen scholen tips om het leesonderwijs te verbeteren. De ministers gaan ook met mensen uit het onderwijs en leesorganisaties in gesprek over hoe jongeren weer meer plezier in lezen kunnen krijgen.

Leeslijst

Eerder pleitten de Onderwijsraad en Raad voor Cultuur al voor een vernieuwing van de verplichte leeslijst, om lezen weer leuk te maken. Als het plezier terugkomt, zo redeneren ze, gaan jongeren meer redeneren en worden ze er ook weer beter in. De boeken moeten meer bij de belevingswereld van tieners aansluiten. Zo kunnen ook strips, sportboeken of verhalen over artisten helpen om jongeren weer aan het lezen te krijgen.

Bij de internationale vergelijking is ook onderzoek gedaan naar de prestaties bij natuurwetenschappen, waarin natuur- en scheikunde zijn verwerkt. Hoewel de scores van de Nederlandse 15-jarigen gemiddeld gelijk zijn gebleven, doen meisjes het voor het eerst beter dan de jongens, die zijn teruggegaan. Ook hebben zes OESO-landen beter gescoord dan Nederland. In 2015 waren dat er nog maar vier.

De Nederlandse tieners scoorden wel beter op wiskunde. Ze deden nog slechts één OESO-land (Estland) in totaal voor zich. In 2015 waren dat nog vier OESO-landen.



Nederlandse tieners scoren benedengemiddeld in lezen

Anna Deems
Amsterdam

De leesvaardigheid van Nederlandse 15-jarigen holt achteruit, tijdgenoten. Dat blijkt uit het driejaarlijkse internationale Pisa-onderzoek waarvan de resultaten dinsdag zijn gepresenteerd.

Voor het onderzoek worden elke drie jaar honderdduizenden 15-jarigen in 79 landen getoetst op drie gebieden: lezen, wiskunde en natuurwetenschappen. Nederland is een van de zeven landen die een dalende trend vertonen op aan het onderzoek in 2003.

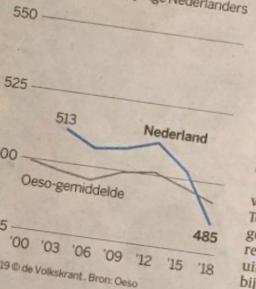
Wel zijn de wiskunde-prestaties gestegen ten opzichte van de vorige meting in 2015. En ondanks een daling zijn de prestaties op het gebied van natuurwetenschappen nog altijd bovengemiddeld. De leesvaardigheid zakt daarentegen nu iets onder het gemiddelde van de 37 rijke landen die lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (Oeso), en daalt behoorlijk ten opzichte van de Nederlandse prestaties in 2015.

„Lezen is de basis van heel veel vakken, dus het is zorgwekkend als je zo zakt op het gebied van begrijpend lezen”, aldus Henrik de Moel, bestuursvoorzitter van de AOB. „En als je onderwijscores achteruitgaat, heb je wel een probleem als je tegelijkertijd kennis-economie wilt zijn.”

Het is moeilijk te zeggen waardoor de leesvaardigheid afneemt, meent voormalig directeur van de VO-raad Stan Teebeek: „We kennen de argumenten dat nageren worden afgeleid door sociale media en een korte spanningsboog

JONGERE LEEST SLECHTER

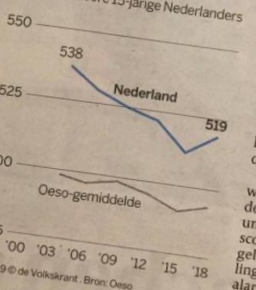
Gem. Pisa-score 15-jarige Nederlanders



041219 © de Volkskrant. Bron: Oeso

REKENEN BOVENGEMIDDELD

Gem. Pisa-score 15-jarige Nederlanders



041219 © de Volkskrant. Bron: Oeso

hebben, maar dat geldt ook voor Frankrijk en Duitsland. Wat maakt Nederland tot een uitzondering?

Of schoolprestaties erdoor worden verslechterd is moeilijk te zeggen, maar kenmerkend voor het Nederlandse onderwijssysteem is de vroege selectie. „Hier komen kinderen op hun tijd à 12de in een soort sjoelebakmodel; het is moeilijk om op je 15de in een ander vakje te komen.”

„Door vroege selectie boren we onvoldoende alle talenten aan”, meent Termeer. Dat heeft effect op de stijgende ongelijkheid die tevens naar voren komt in de Pisa-scores: de achteruitgang in schoolprestaties is sterker met een lager opleidingsniveau. „Het lukt ons steeds minder goed om kinderen uit zwakkere gezinnen omhoog te halen”, ziet ook Henrik de Moel. „Onderwijs was vroeger een gelijkmaker, maar dat is niet meer zo.”

De Moel ziet maar één oplossing om de dalende onderwijsprestaties en de stijgende ongelijkheid aan te pakken: al jaren en we roepen het al jaren. De slowmotion: we zagen het allemaal al een hele tijd aankomen, maar het is niet gelukt om er iets aan te doen. Dat doen, wordt het probleem groter.”

De Pisa-scores brengen altijd veel te weeg, waaronder ook kritiek op het onderwijs zelf. „Elk onderwijssysteem is anders”, erkent De Moel. „Maar ook als je scores van Nederlandse leerlingen vergelijkt met die van Nederlandse leerlingen zestien jaar geleden, is het beeld alarmierend: de scores zijn slechter op alle gebieden.”

Wat is er nodig om het tij te keren?

- Vroeg beginnen, in de voorschoolse leeftijd
- (Nog) meer aandacht voor lezen en leesplezier
- Werken in een doorgaande lijn van 0 tot 18+
- **Investeren in kwaliteit van aanbod, dat past ook bij de beleidsontwikkelingen in de kinderopvang**
(kwaliteitsmaatregelen IKK, invoering aanbod 16 uur, meer aandacht voor professionalisering)

Vandaag: voorbeelden van investeren in kwaliteit bij BoekStart in de kinderopvang

- Doelgericht werken (monitor, Kampen)
- Effectief werken (evidence-based, bijv. differentiatie, Meppel)
- Structureel werken (samenwerking, Leersum; verankering digitale boeken, Geldrop)
- Innovatief werken (kindvolgsysteem WS, Leiden; zelf digitale boeken maken, Leek)



Veel plezier vandaag!

Weet u dat Sardes
ook ruimtes
verhuurt voor
bijeenkomsten en
vergaderingen?

Sardes
Postbus 2357
3500 GJ Utrecht
Lange Viestraat 371
3511 BK Utrecht
(030) 232 62 00 📞
secretariaat@sardes.nl @
www.sardes.nl 🌐
@SardesUtrecht 🐦
facebook.com/sardesBV 📘



Evaluatie kopgroep BoekStart in de kinderopvang

Marleen Kieft



Doel van dit onderzoek

- Evaluatief beschrijven van het traject
- Aanbevelingen voor Kunst van Lezen
- Géén effectmeting



Werkwijze: duo-interviews





De zes kopgroeplocaties

- Geldrop
- Kampen
- Leek
- Leersum
- Leiden
- Meppel



Doel van het traject

Actief werken met

1) digitale prentenboeken

2) BoekStart-monitor



Doel van het traject

Stand van zaken eind 2019:

1. Op alle zes locaties werken pm'ers meerdere keren per week met digitale prentenboeken.



Digitale prentenboeken

	Aantal locaties
Digitale prentenboeken werden al gebruikt	1
Digitale prentenboeken helemaal nieuw	5



Doel van het traject

Stand van zaken eind 2019:

1. Op alle zes locaties werken pm'ers meerdere keren per week met digitale prentenboeken.
2. Op alle zes locaties is de monitor geïntroduceerd en “in bedrijf”.



BoekStart-monitor

	Aantal locaties
Monitor werd al actief gebruikt	2
Impuls voor de monitor	2
Monitor helemaal nieuw	2



Aha, vertel!

Vier breed gedragen conclusies
op basis van de interviews.



Conclusie 1

De grootste succesfactor is het digitale prentenboek zelf.



Toelichting

- Fijne, makkelijke, leuke, leerzame activiteit
- Enthousiaste pm'ers
(ondanks aanvankelijke twijfel)



Citaat

”Ach nee toch jongens, nog meer erbij? Hoe gaan we dat allemaal doen? We moeten ook nog wel gewoon kunnen knutselen met de kinderen en ze moeten ook nog kunnen eten en drinken.”



Toelichting

- Fijne, makkelijke, leuke, leerzame activiteit
- Enthousiaste pm'ers
(ondanks aanvankelijke twijfel)
- Kinderen zijn enthousiast en betrokken



Citaat

”Er zijn kinderen die niet stil kunnen blijven zitten bij een boek, van die wiebelkontjes, weet je wel? Zij zijn met zo’n filmpje wel te pakken. Het is grappig om te zien dat ze daarna dan wel geduld hebben voor het boek. Alsof ze daardoor connectie met het boek hebben gekregen.”



Conclusie 2

Er is winst te behalen voor wat betreft Bereslim.



Citaat

”Ik heb echt moeten zoeken naar boeken die in papieren vorm nog leverbaar zijn.”



Toelichting

- Beschikbaarheid titels beperkt
- Er is vraag naar een pauzeknop
- Kosten licentie na afloop pilot?
- Graag een app!



Conclusie 3

Weerstand tegen beeldschermen in de kinderopvang komt zeker voor (bij ouders, bij pm'ers), maar het is mogelijk die te overwinnen.



Citaat

”Het kinderdagverblijf is een instituut waar je het beeldscherm eigenlijk liever niet gebruikt.”



Toelichting

- Wetenschappelijke feiten (masterclass)
- Als ouders 't met eigen ogen zien, dan merken ze dat dit "intelligente filmpjes zijn".
- Altijd combinatie van fysieke en digitale boek



Citaat

”Het is één grote bundeling
van taalactiviteiten en
dat is de kracht.”



Conclusie 4

Alle zes locaties worstelen met
ouderbetrokkenheid.



Toelichting

Wat werkt niet of niet overtuigend?

- Nieuwsbrieven, e-mails, brieven in bakjes
- Bij halen en brengen
- Ouderavonden



Citaat

”Ouders hebben het te druk voor
een ouderavond.
Klaar, dat was ‘m niet!”



Toelichting

Wat werkt wel en is veelbelovend?

- Ter sprake brengen in tutor- of intakegesprekken
- Themaboek mee naar huis (à la Boekenpret)



Opbrengsten onderzoek

- Onderzoeksrapport voor Kunst van Lezen
- Publieksvriendelijke brochure



Contact

Vragen?

marleen@marleenkieft.nl